PEYGAMBER DER, NUH DEMEZ... PEYGAMBER DER, NUH DEMEZ... PEYGAMBER DER, NUH DEMEZ...

8 ŞUBAT 1950

SENE: 1 SAYI: 15

Tövbeler tövbesi

NUHUN Gemisi

Çarşamba Günleri Çıkar ★ HEDİYESİ 10 KURUŞ ★ Siyasî Mizah Dergisi

ORTALIK GÜL GÜLİSTAN!..

Grev hakkı

Haftalardır tartışıyorlar: Grev hakkı olsun mu olmasın mı? diye. C. H. P. liler olmasın diyorlar. Sözcüleri bay Sirer, tek parti devrinin bu yiğit evlâdı, tıpkı Musolini gibi, tıpkı doktor Göbels gibi konuşuyor. Ve devletin de patron, hem de patronların en büyüğü olduğunu unutarak: «Devlet, diyor, iş verenle işçi arasında hâkemdir. Bütün anlaşmazlıkları halleder. Hallederken de işçinin hakkını korur. Greve ne hacet!»

C. H. P. kendi kurduğu işçi sendikalarındaki kendi adamlarına, işçiler adına demeçler de veriyor: «İstemezük!» diyor bu sahte işçi temsilcileri. «Türk işçisi grev istemez!» diyorlar. Gülünç! Aç insanların «ekmek istemeyiz» demesi kadar gülünç.

Demokratlara gelince, onlar, «olsun» diyor. «Batı demokrasilerinde mademki var, bizde de olmalı!» diye bar bar bağırıyorlar. Ama sahtelikleri desırıtıyor. Önümüzdeki seçimlerde işçi yığınlarını kazanmak ümidile böyle konuştukları besbelli. İktidara dayanmanın, bugüne kadar bir yolunu bulamıyan büyük arazi sahiplerinin, fabrikatörlerin, tüccarların, bankacıların partisi olan Demokrat parti, sahiden grev istiyecek değil a... Onların istediği göstermelik grev hakkı. İsmi var cismi yok kabilinden. Onun için C. H. P. nin bu oyunu oynamağa razı olmaması doğrusu şaşılacak şey. Çünkü, kısa çevirip bir grev maddesi ekleyiverselerdi iş kanununa, hem gerçekte yine grev filân olmazdı, hem de tıpkı: «Bizde basın hürdür! Seçim hürdür! Şu hürdür! Bu hürdür!» dedikleri gibi, «Bizde grev hakkı yasak değil!» derlerdi.

Bu bayların er geç tanıyacakları grev hakkı başka türlü olmayacak zaten.

Fakat, yapmacık da olsa, resmi muhalefetle iktidar arasındaki bu şiddetli tartışmalar şu iki gerçeğin meydana çıkmasına yaramıştır. Birincisi: Halkçısının da, demokratının da, artık işçi zümresini bir kuvvet olarak; çekinilmesi, hesaba katılması ve her çareye baş vurarak mutlaka kazanılması gereken bir kuvvet olarak tanıdıkları gerçeğidir. İkincisi de: Türk işçisinin kendi yaratıcı ve kudretli varlığına her gün daha çok inandığı; demokrasi inkılâbında halk yığınlarına öncülük etmek olan tarihi göre-

(Devamı 4 de)

"YAPICI" KARİKATÜR

Çemişkezeğin hali...

Tarla istemiyoruk!

Toprak tevzii çokluğundan köylü şikâyetçi

Enerji ile ele alınan toprak tevzii dâvası bütün hedeflerine ulaşmaktan başka yeni bir mesele doğurmuştur: Köylü toprak ve vasıta bolluğundan şikâyetçi... Bu memleket dâvasını halletmekteki kudretinden dolayı hükûmetin başarılarını övmek bütün vatandaşların vazifesidir asırlardır köylümüzün sayıkladığı toprak, kendisine fazlasile verilmiş, ancak, C. H. P. mensuplarının belirttiği gibi, aşırı derecede cömert davranılarak, köylünün istediğinden fazlası tevzii edilerek, bu sefer toprağı geri alma mecburiyeti hasıl olmuştur. Memleketin çeşitli bölgelerinden telgraflar gelmekte, Tarım Bakanlığı bunlar üzerinde ciddi tetkikler yapmaktadır.

Daha şimdiden bir Amerikalı uzman «Toprağı geri alma» komisyonlarının kurulması ve çalışması üzerinde plânlar tekemmül ettirmiştir. Meselenin ciddiyetini kavramak için, gelen telgrafların şükran dolu metinlerine muttali olmak yeter.

İzmirden gelen 1000 imzalı bir telgrafta şöyle deniyor: «Vur dedik, öldür demedik, bu kadar tarlayı ne yaparık bay bakan, istemiyoruk bunca dönümü, sen bizi kurtar, biz de bu vatanın evlâdıyık, yaşasın hükûmet!» Karadenizden gelen başka bir tel; 20.000 vatandaş namına şunları söylüyor: Ne yapacağız bu tarlaları, şaşırdık kaldık, Parutçu bizi kurtarsın yaşasın Parutçu!»
Orta Anadoludan Kayseriden gelen bir telde şunlar söyleniyor: «Ne-örek bunca tarlayı, tiraktorları muhayyer satıyoruk Amerikadan talip var» Adananın Karaisalı bölgesinden gelen tel hepsinden mânidar: «Bu

(Devamı 4 üncüde)

MEMLEKET SÜTLİMAN

Töbe, Töbe!

31/1/1950 sayılı Ulus gazetesinde, Yankılar sütununda, Toplu iğne üstadımız iğneden ziyade zılgıta benzer garip bir âlet kullanarak, gemimizde rahneler açmak için uğraşıyor... Yazısını okuduktan sonra yola gelmemek elde değil, töbe töbe, pişmanız, bir daha yapmıyacağız, biz ettik sen etme iğneli ve toplu iğne... Evet yola geldik. Moskova radyosu iki kerre ikinin dört ettiğini söylediği takdirde, vatanî vazifemiz elbette ki iki kerre ikinin beş veya üç ettiğini söylemektir.

Tenkidlerimizi memleket gerçeklerine uyarak yapmışız hatâ etmişiz memleket diye vatandaşın istekleri diye bir şey yoktur, Moskova radyosu diye bir şey vardır, ve basınımızın vazifesi, işi gücü, onun ak dediğine kara demekten ibaret, yoksa filân bölgede kıtlık varmış, partiler vazifelerini yapmıyorlarmış, memleketin hali yürekler acısı herkesin bilip de söyleyemediği hakikatleri tekrarlamak değil.

Bakın iğneli top ne diyor: «Dediğim gibi, bütün yazılar, nükteler, şiirler ve karikatürler, Pravda'nın, İzvestya'nın, Tass'ın ve Moskova radyosunun ana mevzularını tekrarlıyor. Bu arkadaşa (diyor Toplu İğne) şu tavsiyede bulunalım: («Tavsiye» deyince Arif olan anlar - N) Moskova radyosunu dinlesin! O zaman - arzusu hilâfına Kremlini desteklediğini anlıyacak ve bunu farkedince de kalemini ve üslubunu, her halde değiştirecek.» Kabahatimiz bu kadar olsa bir şey değil ,üstelik: «Sonra her nushada muhayyel işçiler konuşturuluyor. Bunların hepsi, - Şu Rusya da bile kabul edilmeyen - grev hakkını istemektedirler!» Evet, itiraf ediyoruz konuşturduğunuz işçiler «muhayyel» dir, muhayyel olmayan işçiler, Sirerin ağzı ile grev hakkını istemeyenler... Nerde görülmüş, hangi memlekette duyulmuş bir işçinin grev istediği! Evet vazifemizi anladık ve derhal işe başlıyoruz, bundan böyle Nuhun Gemisi ortalığın gül gülistan olduğunu tebarüz ettirecektir. Evet, Moskova radyosu patlasın: Bu sene Türkiyede hiç kar yağmamıştır, işte bu kadar.

NUH: Bu sayıda ki yazılarımızın bazıları, yeni görüşümüze uymamaktadır, okuyucular bağışlasın.

«YAPICI» KARİKATÜRLER

Köylü Gençlerimizin hali...

Serbest seçim istemiyoruz! Geleneğe avdet

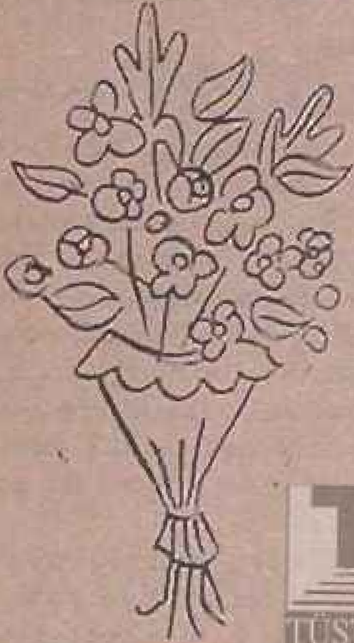
Bakırköy hastahanesi seçmenleri ile görüşen bir arkadaşımız müttefikan serbest seçim aleyhinde olduklarını öğrenmiştir. Hastalardan biri şunları söylemiştir: «Geleneklerimizden kopmak bana pek acıklı geliyor, serbest seçim kökü dışarda olan, ruhuma yabancı bir âdettir. Büyüklerimiz bilsinler ki, bağımlı seçim uğrunda kanımızı dökmeğe hazırız, serbest seçim istemiyoruz, kahrolsun serbest seçim, hav hav hav!» Görüştüğümüz bu seçmen kendisini İngiltere kralının köpeği sanmaktadır...

Bir kere daha tövbe!

Mesele sadece bir dostluk, bir nezaket meselesi; yeter ki Amerika mallarını satamadığı için bir buhrana uğramaktan kurtulsun

Kusura bakmayın, şimdi kafamıza dank dedi.

Meğerse ne kadar yanılmışız, meğer ne boş yere istiklâlimiz gidiyor diye hayıflanmışız. Halbuki mesele sadece bir dostluk meselesi imiş.

Bize diyorlar ki: «Amerika ile dost değilmiyiz? Dostuz. Dostlar arasında ayrı ayrı olur mu? Tabiî olmaz. Hele istiklâlin? Adı bile anılmaz.

«Sonra şunu da unutuyorsunuz: Türkün dostluğu, misafirperverliği dünyaya ün salmış değilmidir? Dostumuz için canımız feda. Otur, otur: kalk, kalk. Öyle İngiliz gibi işine geldiği zaman kendi bildiğini okumak, dostunu yalnız bırakmak bize, bizim ananemize yaraşır mı? Ama bazı eski kafalılar bunu istiklâlsizlik sayarlar o da başka.

«Amerika bir çok işlerimize karışıyor muş? Karışır ya. Ayrımız gayrımız mı var? Askerî idarî sırlarımızı öğreniyormuş?. Elbette öğrenecek. İstiklâlimizle oynuyorsunuz diyip pişmiş aşa su katacak deziliz ya?

«Amerikanın kendi satılmayan malları için bizi pazar yaptığı, bu hâlin umumî işsizliği ve sefaleti yarattığını iddia etmekde sakat. İnsan dostuna felâket zamanında yardım etmez de ne zaman eder? Elbet bir az sıkıntı çekeceğiz, yeter ki Amerika mallarını satamadığı için bir buhrana uğramaktan kurtulsun

Evet muarızlarımızın hakları var.Ortada bir mesele yok.

Bir bağımsızlık, sömürgeleşmek dâvası da katiyen mevzubahis değil. Mesele sadece bir dostluk bir nezaket meselesi kusura bakmayın yanıldık baylar!

MEKTUP

Nuh Dede Eliyle Veli Yılmaza

Kardeşim Veli Yılmaz,

Bugüne kadar mektubuna cevap veremedim, kusura kalma, köye kurtlar indi diyorsun. Halimiz kötü diyorsun... Küçük hastalandı... Kara kış zalim... Allah bize acımıyor, diyorsun... Bir yorganın altında evcek titriyoruz, diyorsun... Veli Yılmaz, kardeşim! Bizim halimiz sizinkinden farklı değil ki... Siz de hiç olmazsa şehire gideriz, iş buluruz ümidi var... Biz de o da yok... Biz nereye gidebiliriz... Gözümüzü açtık fabrika yollarında, kapıyacağız yine fabrika yollarında... Hele şimdi... Sorma... Hoş sen de biliyorsun ya... Fabrikalar kapanıyor. Demet demet arkadaşları sokaklara atıyorlar... Biz de iğnenin ucunda oturuyoruz... Hele bu ay işler çok aynasızlaştı. Hepimizin dümeni bozuldu... Fabrikada, dökümhanede 10 ton döküm oldu bu ay, 10.000 kilo eder. Biz kara okka kullanmıyoruz. Gözüne büyümesin... Elimize bir şey kalmadı... Geçen ay avans almıştık... Üstelik borçlu çıktık fabrikaya... Nasıl olur deme.. .Anlatacağım. Biliyorsun hükûmet işi... Hep kanunla olur. Bizde, fabrikada da her iş kanuna göre olur... Kardeşim biz defi hacete dahi fabrikanın kanunlarına göre gideriz...

Dökümhanede akort çalışıyoruz. Ne kadar döküm yaparsak 1 ay o kadar para alırız. Bu iş böyle olur... Bir kiloya kadar dökümler 20 kuruştan, birden üç kiloya kadar 15 kuruş, 3 kilodan yukarı 12 kuruş... Sen bilir misin, bir kilo dökümü kumdan çıkarıncaya kadar yapılan işi? Anamızdan emdiğimiz süt burnumuzdan gelir...

Biz bu ay 10 ton dökmüştük. Yukarıda söyledim. Ha bak kardeşim; bu 10 tonluk dökümün yani 10000 kilonun ilk 5000 kilosu birer kiloluk parçalardı. Ondan sonra gelen 3.000 kilosu 3 er kiloluk, geriye kalan 2.000 kilosu da üçer kiloluktan yukarı idi.

Şimdi kaleme vurursak

5.000 × 20 kuruş = 1.000 lira
3.000 × 15 kuruş = 450 lira
2.000 × 12 kuruş = 240 lira
1.690 lira

(Devamı 4 de)

Doğru söze ne denir!

Ulusta, Peyamı Safa soruyor: «Karı çocuklar ve eski şairler kadar sevmiyoruz. Acaba safiyetimizi mi kaybettik? Ve - kelimeden özür dilerim - kaşarlandık mı?»

Hayır özür dilemenize hiç lüzum yok aziz Peyami Safa!

Bunlar şahsi düşünceleriniz Şahsiyetinizle alâkalı. Doğru söze ne denir!

Evet kaşarlandınız Hemde biraz fazlaca kaşarlandınız galiba-

«Burnum pencerenin camı üstünde yassılaşır» «toprağı ve köylüyü düşünürüm» «Hâfızam geviş getiriyor ve eski tatları arıyor» diyebilen bir adam kaşarlanmaz da ne olur?

Sorarım size hakkı yok mu Payami Safanın?

Ankara üniversitesi yeni müfredat programı

Saat 8.30: Namaz
» 9.00: Ruhspor.
» 9.30: Kontak patolojisi (Müderris F. Kurtuluş)
» 11.00 Semâ (N. Artam'-riyasetinde)
» 12.00 Killeti taam (Devlet yardımı ile)
» 14.00 Kımız kimyası (Atsız)
» 15.00 Ruhani Rulet (Kısakürek)
» 16.00 Kriminoloji (Akkaya)
» 17.00 Namaz ve Kapanış

NUH çarpıyor: 3

Toplu iğnenin iltifatları!..

FARKINA VARMADAN MOSKOVA AGZI KULLANAN BIR GAZETE!

31. 1. 1950 tarihli Ulustan:

Moskova radyosunun türkçe yayımlarını ben dinlemek fırsatını pek bulamıyorum. Vatandaş yığınlarının da o bozuk telâffuzlu tiradlara pek rağbet ettiğini sanmam.

Ben dinlemiyorum ama, dinliyenlerin kaydettiklerini sık sık okurum. Bunlar neden bahsederlerse etsinler, hepsinde müşterek olan taraflar şunlardır:

1 — Amerikalıları emperyalist gibi göstererek Türk bağımsızlığını Sam Amcanın ayakları altında çiğnedini iddia etmek

2 — Türk inkılâbını irtica halinde tasvir etmek

3 — Ne kadar büyüğümüz varsa, ne kadar mukaddes bildiğimiz şeyler mevcutsa onları gözden düşürmek

4 — Bütün vatandaşlar arasında memnuniyetsizlik uyandırmak

5 — İşçileri kışkırtmak

6 — Atatürk'ün büyük adımı istismar etmek

Arkadaşlarımdan birisi bir kaç tane nümune getirdi, oradan anladım ki İstanbulda bir gazete çıkmaktadır. İsminin üzerindeki vecize «Nuh der, Peygamber demez» olduğuna göre bu gazete damarlı, inadcı bir şey.

«Her halde komünist de, bolşevik de değildir. Sadece tenkid yapmak, muhalefe de, muvafakate de muhalefet yapmak için çıkıyor. Fakat Moskova ve peyk radyolarını dinlemediği, onlarda neler söylendiğini bilmediği pek aşikâr.

Çünkü; o kadar onların söylediklerini tekrar ediyor ki, bu benzeyiş tesadüfüne hayret edersiniz.

«Sonra her nüshada muhayyel işçiler konuşturuluyor. Bunların hepsi -şu Rusyada bile kabul edilmiyen- grev hakkını istemektedirler!

Dediğim gibi, bütün yazılar, nükteler, şiirler ve karikatürler Pravdanın, İzvestiyanın, Tass'ın ve Moskova radyosunun ana mevzularını tekrarlıyor.

Bu arkadaşa şu tavsiyede bulunalım: Moskova radyosunu dinlesin! O aman -arzusu hilâfına- Kremlini desteklediğini anlıyacak ve bunu farkedince de kalemini ve üslûbunu, her halde, değiştirecektir.»

T. İ.»

FARKINA VARMADAN VAŞINGTON AGZI KULLANAN BIR GAZETE!

Amerikanın Sesi radyosunun Türkçe yayınlarını ben dinlemek fırsatını bulamıyorum. Vatandaş yığınlarının da pek rağbet ettiğini sanmıyorum. Çünkü bu radyonun söylediklerinin on misli her gün bizim gazetelerde çıkıyor.

Ben dinlemiyorum ama, dinleyenlerin kaydettiklerini sık sık okurum. Bu radyo neden bahsederse etsin, hepsinde müşterek olan taraflar şunlardır:

1 — Türkiyeyi gül gülistan, Türk halkını refah ve saadet içinde göstermek, her gün yeni muvaffakiyetler kaydettiğimizi ilân etmek.

2 — Atatürkün izinde yürüdüğümüzü iddia etmek,

3 — Türk inkılâp hareketlerine hizmet etmiş olan şairleri aydınları sükûtla geçmek havadan sudan bahsedenleri göklere çıkarmak,

4 — Tatbikatta insan haklarını çiğnediği halde demokrasi sözünü ağızdan eksik etmemek,

5 — İşçileri; köylüleri uyuşturmak,

6—Türk istiklâlini, tamamiyetini muhafaza için savaşanları, Amerikan emperyalizminin millî bağımsızlığımıza açtığı rahneleri gösterenleri, memleket halkının yaşayışı üzerindeki menfi tesirlerini belirtenleri «kızıl», «ajan», «Moskova ağzı» şeklinde ittiham etmek,

7 — Atatürkün düşmanı olduğu halde Atatürkü dilinden düşürmemek, v.s.; v.s.

Arkadaşlarımızdan biri buna misal olmak üzere Toplu İğnenin bir Ankara gazetesinde çıkmış olan yazısını getirdi. Bu gazete bir zamanlar «Millet» mânasına gelen «Ulus» ismini taşıyordu ve isminin altında «Adımız andımızdır» ibaresi vardı. Adını unuttuğu gibi andını da çoktan unutmuş olan böyle bir gazetenin Vaşington ağzı *kullanmasına şaşmadık.*

Nurettin Artam her halde Amerikan milyarderi veya gazetecisi değildir. Kendisi sadece büyüklerine yaranmak ve bu suretle para kazanmak ve geçinmek için bu hezeyanları yapıyor. Fakat kendisinin Amerikanın Sesi veya Londra radyosunu dinlemediği âşikâr. Çünkü bu radyoların söylediğini öyle tekrar ediyor ki bu benzeyiş tesadüfüne hayret edersiniz.

Meselâ bu gazete her gün

(Devamı 4 de)

Haftanın Balonları

Son Saat - Vali Beykozda iktidarı övdü.

Nuh - Bizi övecek değildi ya.

Hürriyet - Yurtta bolluk ve ucuzluk başlıyacak.

Nuh - Ulus musun müba - rek.

Tan - Halk iktidarı kime ve recek.

Nuh - Kime vereceğini bilir ama ona soran yok yoksa!

Gece Postası - Reşat Aydınlı siyasetten çekiliyor.

Nuh - İktidar için büyük bir kayıp doğrusu.

Vatan - İşin içinden nasıl çık malı?

Nuh - Girdiğiniz gibi çıkın!

Vatan - İstanbul dün Nev-york'a döndü.

Nuh - Gözleriniz aydın.

Tiridoğlu'na dair

Tiridoğlu adını hatırlar mısı nız? Alâattin Tiridoğlu: Hani şu C. H. P. İstanbul müfetti - şi iken 1949 yılındaki «4 ara-lık» hâdisesinin kahramanı.

Adını C. H. P. iktidarının an ti demokratik hareketler tarihi ne yazdırmış olan Tiridoğlu cidde'ye sefir oluyormuş! Mek keye yakındır, bir aralık Kâbe ye gider de günahlarını affetti rir diye mi?

—o—

Korkulu rüya

Yollar kanunu tasarısı mec-liste konuşulurken; C. H. P. milletvekili Refik Soyer; «İkti dar partisi hattâ uykusu arasın da bile köylüyü hatırlar» de - miş!

Evet bay Refik Soyer köylü uykunuza giriyor! Fakat böy lesine uyku değil, kâbus der-ler.

Bir işçinin ifşaatı

İşçiler yavaş yavaş C. H. P. «himaye» sinde sıyrılma ğa başladılar. Basın teknisi yenleri sendikası başkanı Şe ref Hivel adındaki bir işçi neşrettiği bir mektupta çev-rilen dolapları ve bu dolapla rı çevirenlerin adını açıkladı Meğer neler olmuş neler?

Halk Partisinin sabık me-buslarından Doktor Rebii Barkın sendikalara para va ad etmiş. Kendisini işçi toplantılarına dâvet ettirmiş ve (icabederse beni sendika nızın doktoru diye gösterir siniz) demiş.

Doktorun bir de yardımcı sı varmış; Sabahattin Selek. Bu zat da Partinin emrinde Sendikalar Birliği kurdurt muş.

Şeref Hivel bütün bunları anlattıktan sonra istiklâlle-rini nasıl muhafaza ettikle rini anlatıyor: Ve «Sendika-lar kanunu işçinin sendika-lar içinde politika yapmasını yasak ettiği halde C. H. P. bu yasağı kendi lehine boz - mak istiyor» diyor.

Şimdi anlaşıldı Vehbinin kerrakesi!

Halkın duası...

Suikast ihbarı dâvasın - da bahsediliyordu. Akade mi profesörlerinden Edib Hakkı,

— Reşat Aydınlı, dedi, halkın camilerde kendisi i çin dua ettiğini söylüyor: Çallı İbrahim önündeki kadehten bir yudum çek-ti,

— Doğudur! diye cevap verdi.

Herkes şaşırdı,

— Nasıl doğrudur?..

— Halk, çok vakit geç - meden Aydınlının kim ol-duğunu anladığı için Alla ha dua ediyordur!...

Bizi affederseniz darılırız

Nuhun Gemisine yağan bin lerce mektuptan anlaşıldığına göre ceza evlerimizde bulunan vatandaşlarımız hayatlarından o derece memnun bulunuyor-lar ki, muhalefet saflarından yükselen «Genel af» sesleri ruh larını incitiyor. Mahkûmlar ser bes bırakılmak şöyle dursun ce za evlerimizin yeni yeni mah-kûmlarla bezenmesini mah - kûmlar adedinin en kısa zaman da milyonlara varmasını isti-yorlar. Okur yazar olduğu anla şılan bir mahkûm vatandaş şöyle diyor: «Ahlâksızlık mik - roplarının bu kadar yaygın ol-duğu bir sırada suçların önünü almak için en kestirme yol, bü tün vatandaşların peşin olarak hapsedilmeleridir. Bu takdirde ve ısrarla suç işlemekte inad edecek vatandaşların, ceza ola rak serbest bırakılmaları düşü-nülebilir. Teklif ettiğim bu şekil adliye ve zabıta kuvvetlerinden elde edilecek tasarrufla bütçe - mizi son derece hafifleteceği pek tabiîdir. Alâkadar makam-ların dikkat nazarını çekeriz, mahkûmları darıltmamak lâ - zım.

Ölüm Ticaretinin Cilveleri

Ölüm ticareti ölüm tüccarlarının gayreti ile devam ediyor

(İngilizce «Death Pays divi dend» isimli kitabdan Ölüm Ticaretinin cilveleri» adı ile hü lâsaten tercüme ederek 7ci sa yımızdan beri okuyucularımıza sunduğumuz bu yazıları bu sayıda son veriyoruz...

Kitabın tamamının yakında neşrolunacağını ummakta - yız.)

Ölüm kârları

1945 de neşredilen kitapta ö lüm ticaretinin İkinci Dünya Harbindeki kârlarını tam ola-rak vermeğe elbette imkân yok tu. Ancak o tarihe kadar el de edilen malûmata dayanılarak bu hususta bir fikir verilebi-lir.

Amerikan kongresi tarafın-dan teşkil edilen bir komisyo - nun 1942 de neşrettiği rapora göre komisyoncular Amerikan hükûmetinin verdiği harp sipa rişleri üzerinden yüzde 74 e ka dar kâr temin etmişlerdir. Me selâ Nevyorkta Leon K. Sha nack isminde bir komisyoncu hükûmetin verdiği 65.916 si-terlinlik bir sipariş üzerinden 31.186 siterlin komisyon almış-tır...

Hükûmetin verdiği donanma siparişlerinden bazı hallerde yüzde 1868 (rakkamda hattâ yoktur,) kâr edildiği, Pearl Harbour baskınından sonra açı ğa vuruldu Komisyon, raporu-nun sonunda «bir azınlığın mil-letin kesesinden zengin olunma sının önlenmesini» istiyordu.

Bir ay sonra Amerikan hükû meti savcısı Mister F. Biddle al tı şirketi donanmaya verdikle ri bozuk kablolardan dolayı Amerikan hükûmetini dolandır makla ittiham ediyordu. Sanık lar satıştan yüzde 17-35 kâr et mişler (Amerika'da vasati kâr yüzde 8 dir) ve bir sanığın 500.000 sterlinklik bir sipariş ü zerinden 60.000 sterlink kazan mıştı.

1943 yılında donanma İşleri Teftiş komitasının harp muka veleleri üzerinde yaptığı tetki-kat hükûmete tam 700.000.000 dolar kazandırmıştı.

Eğer böyle bir tasarruf yapıl - mamış olsaydı bu para silâh imalâtçılarının cebine girecek - ti. Komisyon yaptığı tahki kat sonunda sipariş almak için hükûmet dairelerine baş vuran 121 komisyoncunun 1939 dan beri 15.000.000 dolar almış ol duklarını 18 Şubat 1943 tarihin de açıkladı.

Harp masraflarını tetkik et mek için komisyona verilmiş olan salâhiyet 1943 de temdit edildi. Tahkikat sonunda yeni yeni iskandallar ortaya çıktı... Yerimizin müsaadesizliği yü-zünden bu muazzam iskandal - lardan ancak birini verebilece-ğiz.

Uçak motörlerine marş ya - pan bir fabrika kârını yüzde 10 olarak göstermişti. Halbu - ki şirketin evrakında yapılan tetkikler sonunda yüzde 100 kâr ettiği anlaşıldı. Kumpan yanın sekreteri bu iş için senede 10.000 sterlink alıyordu. Bir memurun da senede, kendi maaşından kumpanyadan 8000 dolar aldığı tesbit edildi.

Ölüm Ticaretine son vermek için

Hülâsasını verdiğimiz kita - bın sonunda ölüm ticaretine son vermek için aşağıdaki ted birler tavsiye olunmaktadır. Bu tavsiyelerin çoğu sonradan Birleşmiş Milletler Anayasasın da yer aldığı halde yine aynı sebeplerle, yâni ölüm tüccarla rının sabotajlarile bugüne ka-dar maalesef tahakkuk edeme miştir. Bu sefer çevrilen da-lavereler de her halde ikinci bir kitabın mevzuunu teşkil ede - cektir...

1 — Silâh imalâtının devlet leştirilmesi,

2 — Milletlerarası bir mah-kemenin kurulması ve bu mah-keme kararlarını infaz edecek bir kuvvetin teşkili;

3 — Her memleketteki silâh imalâtının bu mahkeme tarafın dan kontrolü;

4 — Dünya uçak servislerini idare edecek milletlerarası ik - tisadi bir uçak komitasının teş kili;

Bu suretle, yazarların kana-atine göre; ölüm ticaretinin şa hıs ellerinde bulunmasından do ğan aşağıdaki hallere son veril miş olacaktır.

— Ölüm makinelerinin satı-şından doğan ahlâk düşüklüğü nihayete erecektir.

— Milletlerarasındaki ihtilâf lar, her şeyden evvel kendi kâr larını düşünen ölüm tüccarları nın gizli menfaatleri alevlen-dirilmiyecektir.

— Millî ve beynelmilel saha-larda silâhsızlanma ve barış i-çin yapılan teşebbüsler ölüm tücarlarının dalavereleri ile sa bote edilmiyecektir.

— Silâhlar milletlerarası bir kontrola tâbi tutulursa diğer milletlerin gizlice silâhlandıkla rı korkusu ortadan kalkacaktır, Milletlerarası anlaşmazlıklar harbe hacet kalmaksızın, ha-kem kurulunun kararile hallo lunacaktır.

— Milletlerarası böyle bir ma kamın kuvvetlenmesi milletler-arasındaki harplere son vere - cek ve bir dünya devletinin ku rulmasına yarayacaktır.

S O N

MEKTUP — Nuh Dede Eliyle Dokumacı Ahmede

Ahmet usta kardaşım:

Odun pazarında bizim gibi hammelik eden biri var, adı Ökkeş, Antepli Ökkeş İncebüker senden i-yi olmasın, çok iyi bir dokuma ustası. Kendi Antep-li, dokuma işinde parmakla göstertirler, alacalı ku-maş deyince Ökkeş bitirmiş, yok üstüne. İstifil brak-selerdi iyidi diyo, tezgâh tıkırdadı mı para şıkırdar. Neylersin ki Antepte ne tıkırdama kalmış ne şıkırda ma, bilbil yuvasıykana karkagalar tünemiş. Antep-te. Antep sizlere ömür, aslan Antep, Gazi Antep sırtından vuruldu göz göre göre. Düşmanın topunan tüfeynen edemediğini bi Karel etmiş. Selbes bırak-mışlar düvellerin pamıklı ticaratını, bırakmışlar da nolmuş beğenirsin? 8000 el tezgâhı 2 dokuma pav-likesi zınk deyi durmuş... Ökkeş diyokine 40.000 ki-şinin ekmee yandı diyo, ekmekten yetim oldu 40.000 Antepli... Bu yıl zeytin fıstığa da kulağasma... Hey gidi günler hey diyo Ökkeş, bi kötü gâvurun hatiri, demek Antebi unutturdu... Hey gidi günler hey, Kâ-mal paşa tel çekmişidi Varol Antep deyi, beni utan-dırmadın! Önce bayrak çektik Antep kalasında, so-na drezin çektik tezgâhta, şimden geri de Adana da odun çekiyoruk odun pazarında... Kahramanlar günü olur ,bizi Halkevine salmazlar, bakarsın, boy-nuzlu askere tek kurşun sıkmamış madrabazın biri, içeri girer de, biz kapıda baka kalırık, o nutuk çe-ker, biz dinlerik. Ey yurttaşlar der, biz der... Hal-buysana onun ne mal olduğunu bilirik Fransız ku - mandanının kul kölesiydi herifçoğlu, şimdi de vatan millet diyo. Heya, böyle oldu diyo Ökkeş, Antebin iki paralık hatırı yoğumuş, Ameriken bezirgânının malı yanında, demek böyleymiş, ne yapak, zarar yok deftere yazdık, gayrı unutmayız. Boynuzlu asker Antebi sardığında, açlığa dayandık, serde alışkanlık var, nedir ki insanın gücüne gidiyo, bu yaştan sona, usta adamın eloğluna odun yüklemesi, Antep dilen-mez, Antep dişini sıkar, işte böyle, Gazi Antep sır-tından vuruldu güpe gündüz kardaş. Ökkeşin bu la-fına yürek mi dayanır usta...

Veli Yılmaz

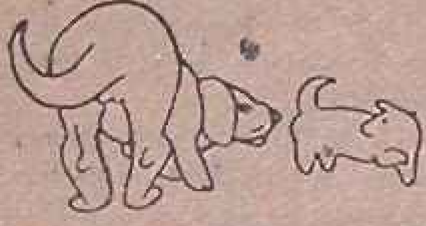
Husumet And'ından muhabbet tellallığına

Demokrat Partinin «Husumet and'ı» na nispet olsun diye C. H. P. liler Manisa İl kongresinde «muhabbet and'ı» nı kabul etmişler.

Perşembenin gelişi çarşambadan bellidir derler, bu gidişle seçimler yaklaşırken muhabbet tellâllığına da başlarsa şaşmamak lâzım.

Araba'nın markası?

Cumhuriyet gazetesinin «Kü çü Bey» i D. N. ile eski lâlâsı Peyami Safa yine birbirlerine girdiler. Şimdi Ulus gazetesinde C. H. P. meddahlığı yapan Server Bedi — Peyami Safaya D. N. B. «Kimin arabasına binerse onun düdüğünü çalar» demiş. O da yana yakıla şimdiye kadar bindiği arabaları sayıyor ve hiç de bunların sahiplerinin düdüğünü çalmadığını söylüyor.

Bu iki ahbap çavuşların kavgasına şaşırdık kaldık doğrusu. Vaktiyle ikisinin de birden kuruldukları bir araba vardı ve markası «Made in Germany» idi ve yine ikisi de bir ağızdan; «Yeni nizam» türküsünü çağırıyorlardı. Bugünkü arabalarının markası ise «U.S.A.» olup, Marşal plânının düdüğünü öttürmektedirler!

NUH ÇARPIYOR: 3

(Baş tarafı 2 de)

Truman veya Amerika Dışişleri Bakanı gibi konuşur. Çörçili adım adım takip eder, nefes aldığını bile yazar da Türk işçisinin grev isteğinden köylüsünün acıklı halinden bir nebze bile bahsetmez. Grev düşmanı Şemsettin Sirer.

«Türk işçilerinin dostu ve meslektaşıdır...».

Bu gazete memlekete demokrasi getirdiğini iddia eden Partinin gazetesi olduğu halde her gün demokrasiye karşı bir tehdit savurur; kanunsuzlu ğu teşvik eder Meselâ:

«Böylelerini kanun bağlamazsa muhakkak halkın idrâk ve sağduyusu olanları lâyık oldukları akıbete uğratır...» der.

Burada «Halk» kelimesile neyi kastettiklerini herkes gayet iyi bilir.

Sonra her sayıda mı hayyel vatandaşlar konuşturulur; bunlar refah ve saadetlerinden bahsederl.

Ulus gazetesinden aldığımız misalleri uzatmakta mâna yok, «Ulus» un nasıl bir gazete olduğu malûm; gü.ü tarife ne hâcet!

Dediğimiz gibi bütün yazılar; başmakaleler, fıkralar, serlevhalar (Nevyork), (Daily Telegraph), gazetelerinin Nafen ve United Press ajansının ana mevzularını tekrarlıyor.

Bu arkadaşa şu tavsiyede bulunalım: Amerikanın Sesi radyosunu dinlesin! O zaman bilmeden Vaşigtonu desteklediği - ni anlayacak ve bunu farkedince sevincinden göbek atacak - tır.

Tecrübe lâzımsa...

Gayretli İstanbul valisi profesör doktor F. K. Gökay; Beşiktaşta bir «denetleme gezisi» yaparken yolların bozukluğu yüzünden bir mahalleye gidememiş, bunun üzerine: «altımızda arabamız (yani lüks otomobilimiz) olduğu halde gidemedik. Bu mahalle halkının yollardan şikâyete hakkı var!» demiş...

Görülüyor ki İstanbul valisi halkın çektiklerini nefsinde tecrübe ederek anlamaya çalışıyor. Ama bir farkla diyeceksiniz. O mahalle halkı Allahın günü o bozuk yolları tırmandığı halde vali sadece gidilemiyeceğini anlamış. Eh ,koskoca vali de otomobilsiz, karda kıyamette bozuk yokuşları tırmanacak değil ya!

Bir de şu var: Eğer halkın neler çektiğini anlamak için mutlaka tecrübe lâzımsa, bu kara kışta evsiz barksızların neler çektiğini görmek için valinin geceleri Ayaspaşa ile kol gezmesi; açların ne hissettiklerini anlamak için de hiç olmazsa 24 saat oruç tutması gerekecek!

Yerin dibine

Fahri Kurtuluş Ankara gazetecilerine şöyle demiş: Ben, demiş, Türk işçisinin dostuyum, ben, demiş, onunla 400 metre yer altında kucaklaştım... Allah Allah, bu yer altında kucaklaşma ne ola ki? Anlaşılan bir işçiyi Kucaklamış, işçi de bu yüzden 400 metre yerin dibine geçmiş...

UYUSUNDA BÜYÜSÜN NİNNİ!..

İzmirde Demokrat Parti İl Kongresinin resimlerinde Köprülünün resmini gördü - nüz mü? Uyuyor. Hem de alenen, horul horul.

«Hiç insan koskoca bir partinin hele idare heyetinde bulunduğu bir partinin kongresinde uyur mu?» diyeceksiniz.

Biz de size, Hocanın «Hiç insan kendi kulağını ısırır mı?» diye soran şikâyetçiye verdiği cevap gibi:

— Uyur, uyur, uyur da hem de sonra gidip efendilerine de kongre hakkında rapor bile verir, deriz.

Hep gülüyoruz

Geçen hafta bir resim daha hayretimizi mucip oldu: Şu son günlerde yakalanan sahte hâkim, sahte hakimi yakalayanlar, yakalıyanların etrafındakiler neş'e içindeler, kıkır kıkır gülüyorlar. Evet, gülüyorlar!.. Bütün bir siste me gülüyorlar...

Hakları da yok değil: hani biz bile güç tutuyoruz kendimizi.

İKİ DELİ

Bizim gazeteler mevzu kıtlığında şu dağdan inen iki zavallıya saldırdılar. Gün geçmi -

yor ki birinden biri bahsetmesin...

Meşhurdur:

Tımarhanenin önünden geçen biri içerdekilere bağırmış:

— Yahu kaç kişisiniz

Deliler de cevap vermişler:

— Biz burada 20 kişiyiz ya siz orada kaç kişisiniz?

Hâni günün birinde bizim tımarhanedekiler de gazetecilerden ayni suali soruverecek.

Post kazanmak sanatı!

Meşhur Atlantik seyyah gemisinin limanımıza gelmesi ufak tefek valimizin kocaman satırlar tutan ünvanlarına bir ünvan daha kattı: Dale Carnagie'nin talebesi...

Bu ünvanı pek çok sayın valimiz nasıl kazandılar Orada bulunan muhabirimiz Fare cenapları bu tarihi mülâkatı aynen bildiriyor.

İrili ufaklı gazeteciler bekleme salonunda Carnegie'ye intizar ediyorlardı. Bu arada vali göründü.

— Ne o çocuklar, dedi. Kimi bekliyorsunuz? Hep bir ağızdan.

— Carnegie'yi bekliyoruz beyefendi ,dedik.

— Ya öyle mi, ben de bekliyeyim öyle ise. Az sonra Carneie göründü. Tercümanlar valiyi takdim ettiler.

— İstanbul vali ve belediye reisi. Fahrettin Kerim Gökay.

Vali atıldı:

— Bendeniz ayni zamanda Ordinaryüs Profesörüm.Hiç ismimi işitmediniz mi?

Carnegie güldü:

— Kulaklarım hassastır, şimdi işittim.

Vali ilâve etti:

— Ben sizin bütün eserlerinizi okudum. Size dostluğum sonsuzdur.

Carnegie cevap verdi:

— İltifat etmişsiniz.

Gökay:

— Eserlerinizdeki bütün numaraları vali olur olmaz derhal halka tatbik etmeğe başadım.

Carnegie cebinden birnot defteri çıkararak not etti:

— Sizi üstad bir talebem olarak takdir ediyorum. Amerikaya gidince Enstitüme fahri talebe olarak adınızı yazacağım.

Gökay:

Bilhassa seksüel hastalıklar hakkındaki önsözüm pek meşhurdur. Amerikada rağbet bulabilir sanırım.

Carnegie İstanbulu gezeceğini ve kitapçılardan bu eserleri tedarik edeceğini bildirdi. ,

Vali:

— Göreceğiniz bütün âbidelere, basacağınız bütün kaldırım taşlarını ben himaye ederim dedi. Yakaladığımız bütün sarhoşlar benim Enstitümde tedavi edilirler. Geleceksiniz diye toplattığımız yarı çıplak, çocuklar benim emrimle hamama kapatıldılar. Vatandaşları üzüntüsüz yaşatmak mümkün olamadığından dertlerinin gazetelere aksetmemesi metodunu ben sizin eserinizden faydalanarak keşfettim. Mahalleleri geziyor dertleri dinliyorum. Yanımdaki gazeteciler sadece onlara yaptığım vaatları yazıyorlar. Böylece efkârı umumiyeyi şahsi dostum Mc. Gee, Atinogoras, Russel Dorr, Hilmi Uran, Necmeddin Sadak, Cemil Sait Barlas ve sizin arzunuza göre yoluna koyuyorum.

Carnegie,

— Siz şaheser bir talebemsiniz. Sizi memleketiniz de açacağımız Carnegie müessesesine fahri başkan tâyin edeceğim.

Vali Gökay'a yeni hazırladığı bir eserin adını havi bir kâğıt hediye etti. Üzerinde şu kelimeler okunuyordu:

«Post kazanmak sanatı!»

FARE

Mektup

(Baş tarafı 2 de)

1.690 lira tutar 10 tonluk döküm... Şimdi bu para 20 arkadaşa taksim edilecek... Tabii bu taksim işine ustabaşımız girmez. O aylıkçı... Döküm olsa da, olmasa da o aylığını tam alır. Onunki net 300 lira. Gözümüz yok... Allah versin. 3 çocuk babası. Bir kendi, bir de köroğlu... Ancak geçinirler... Gelelim 1.690 liranın 20 arkadaş arasında bölümüne... Bu taksime aklımız hiç bir zaman ermedi...

Çalışma saatlerimiz haftada 48 saatten 1 ayda, her birimizin 4×48=192 saat tutuyor. Tabii pazarları hesaba katmıyorlar. Yani ayda 4 × 8 = 32 saat kayba gidiyor... Sanki o gün çoluk çocuk ve biz ek - mek yemiyoruz... Dökümhanede üç sınıf işçi var... 1 ci sınıf işçi, 2 ci sınıf işçi, 3 cü sınıf işçi... Ben ikinci sınıftanım... Şimdi dökümhanede 20 arkadaşın 5 i birinci sınıf; 8 i, 2 ci sınıf, 7 si de 3 cü sınıfta. 192 saatleri öyle harflerle çarpıştırıyorlar ki... elde edilen neticelerin toplamı 1.690 bulsun. Meselâ ben; bu ay 67 liralık iş yapmışım. Yani, benim 192 saatimi öyle bir harfle çarpmışlar ki neticeden %27 vergile, sendika parası, yardım, spor paraları kesildikten sonra 67 lira aldım. Geçen aydan 70 lira borçluydum içeriye... Onu da kesecekler. Ne yapmalı? Ne etmeli ha! Veli Yılmaz kardeşim!..

GREV HAKKI

(Baştarafı 1 incide)

vini her gün daha iyi kavradığı gerçeğidir.

Bu mademki olmuştur. Türk işçisi pek yakın bir gelecekte, grev de dahil, bütün haklarına; kendi elile sahip olacaktır. Ve sonunda, Halkçılar da, Demokratlar da; seçim manevralarında yemlik sözlerile başbaşa kalacaklardır.

N U H

TARLA İSTEMİYORUK

(Baş tarafı 1 de)

nalıyoruk tarladan; yaşasın Hilmi Uran reylerimiz sizin; canımız sizin.» Şark bölgesinden gelen tellerin metnini - alâkadar makamlar- büyük bir te - vazu ile saklamışlardır, bakan «muhalefet üzülür' diye okuma nızı istemiyorum» demiştir.

Hükûmeti bu büyük başarısından dolayı tebrik ederken; vaziyetin bir an evvel düzeltilmesini, her köylümüzü ağır bir yük altında inleten binlerce binlerce dönüm arazinin geri alınmasını temenni ederiz. Refaha kavuşturmanın da bir deresecl var.

Sahibi ve bu nüshada yazı işlerini fiilen idare eden:

NAHİT ÜSTEMİR

İdare Yeri:

Ankara Cad. No: 37, kat: 3

Mektup Adresi:

Posta kutusu 12, Tophane, ISTANBUL

ABONE ŞARTLARI:

Seneliği: 480 Krş

Altı aylığı: 240 Krş

Dizgi: Anıl Matbaası

Baskı: Dobra Matbaası